

Inkomstenderving gemeenten

Input voor VNG: 06-04-2020

Wat speelt er lokaal?

Sportbeleid in anders dan alle andere vormen van beleid lokaal beleid. Anders gezegd is er geen sportwet. Er zijn ruim 22.000 amateur sportverenigingen, ruim 800 zwembaden en ruimt 50 sportbedrijven. Ca. 9 miljoen mensen maken min of meer wekelijks gebruik van de gemeentelijke voorzieningen. Hetzij actief, hetzij als vrijwilliger, of beiden.

Sportbedrijven zijn uitvoerders van het gemeentelijk sportbeleid. Circa 50 % van de ruim 800 zwembaden (ca. 95% gemeentelijk eigendom) worden voor gemeenten commercieel geëxploiteerd door organisaties als Optisport, Sportfondsen en Laco. De overige accommodaties zijn gemeentelijke exploitaties. Jaarlijks gaat er ruim Alle organisaties en sportverenigingen betalen huur aan de gemeenten, direct of indirect. Gemeenten hebben op jaarbasis ca. 1.5 miljard (€ 1.448.044 in 2018) aan lasten op het gebied van sport en bewegen.

Gemeenten hebben met hun uitvoerende partijen huurovereenkomsten, exploitatieovereenkomsten, soms onderhoudsovereenkomsten (klein en groot) en soms subsidierelaties vanwege sportstimuleringsprogramma's.

Veel gemeenten kiezen er op dit moment voor om de subsidies voor onderhoud, exploitatie en sport- en beweegstimuleringsprogramma's (vooralsnog) door te laten lopen. De huur, OZB en andere gemeentelijke lasten worden voorlopig opgeschort.

Financiële effecten

Als de huren zouden worden kwijtgescholden betreft dat dus aanzienlijke bedragen. Samen met het wegvallen van o.a. de horeca inkomsten in 2018 dus 364 miljoen en 2017 372,5 miljoen zijn dat rechtstreeks op de gemeentelijke begroting dus de problemen die dan ontstaan die rechtstreeks uit het stilvallen door de COVID-19 maatregelen ontstaan. Per maand uitgedrukt is dat dus tenminste ca. 35 miljoen. Gerekend vanaf half maart en doorrekenend naar tenminste 1 juni zou dat dan gaan om ca. 85 miljoen. Deze bedragen zijn uitsluitend op basis van lokale heffingen op te vangen i.c. sport zou daarmee aanzienlijk duurder worden in een later stadium.

Bestuurlijk overleg Sport

Donderdag 2 april jl. heeft bestuurlijk overleg sport plaatsgevonden met Minister Martin van Rijn, NOC*NSF en VSG. Daarin zijn de inmiddels bekende regelingen (m.n. personeel en de TOGS) aan de orde geweest, en de vraag of dat voldoende is om met name de grote waarde van sport in de sociale infrastructuur op lokaal niveau en landelijk niet te laten instorten. De minister heeft daarbij aangegeven dat hij ook tracht te voorkomen dat de sportinfrastructuur in Nederland niet te veel schade oploopt. En dat hij ook zoveel als mogelijk de sport daarin tegemoet wil komen. Tegelijkertijd kan VWS nooit de volledige schade aan de sport compenseren, daar zijn ook andere maatregelen voor nodig. Overigens kunnen "slechts" zo'n 2.500 amateur sportverenigingen vermoedelijk voldoen aan de voorwaarden van de TOGS. Dus ruim 20.000 niet.

Langs de gemeentelijke lijn voor een ketenoplossing zorgen

Aan de minister is uitgelegd is dat VSG samen optrekt met VNG waar het vooral de kosten met betrekking tot derving van huurinkomsten, zwembaden, sportbedrijven en dergelijke betreft.

Aangegeven is dat het de inzet is om in samenwerking met Binnenlandse Zaken tot een brede compensatieregeling voor gemeenten te komen waaronder sport en ook cultuur en welzijn vallen. Hiermee kunnen de grote problemen als gevolg van COVID-19 maatregelen via de gemeenten voor ruim 800 zwembaden, ruim 50 sportbedrijven en ruim 22.000 sportverenigingen worden weggenomen.

Informatie richting gemeenten

VSG heeft vanaf de eerste afkondiging van de landelijke aanwijzingen alle gemeenten op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau regelmatig geïnformeerd, alsook de lokale stakeholders zoals zwembaden en sportbedrijven. VSG heeft daarbij bovenstaande zienswijze steeds gedeeld, waarop – voor zover bekend – alle gemeenten en actoren ook hun handelen voorlopig hebben gebaseerd.

André de Jeu

Directeur Vereniging Sport en Gemeenten